

Obnova rašelinísk
KRIVÝ KÚT a TRSTINNÉ LÚKY
v pôsobnosti mesta Spišská Belá

ING. MGR. PETER ZIBURA
11. APRÍLA 2024, POPRAD
PROJEKT: ACC04P02

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

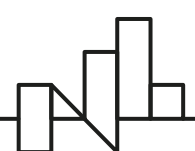

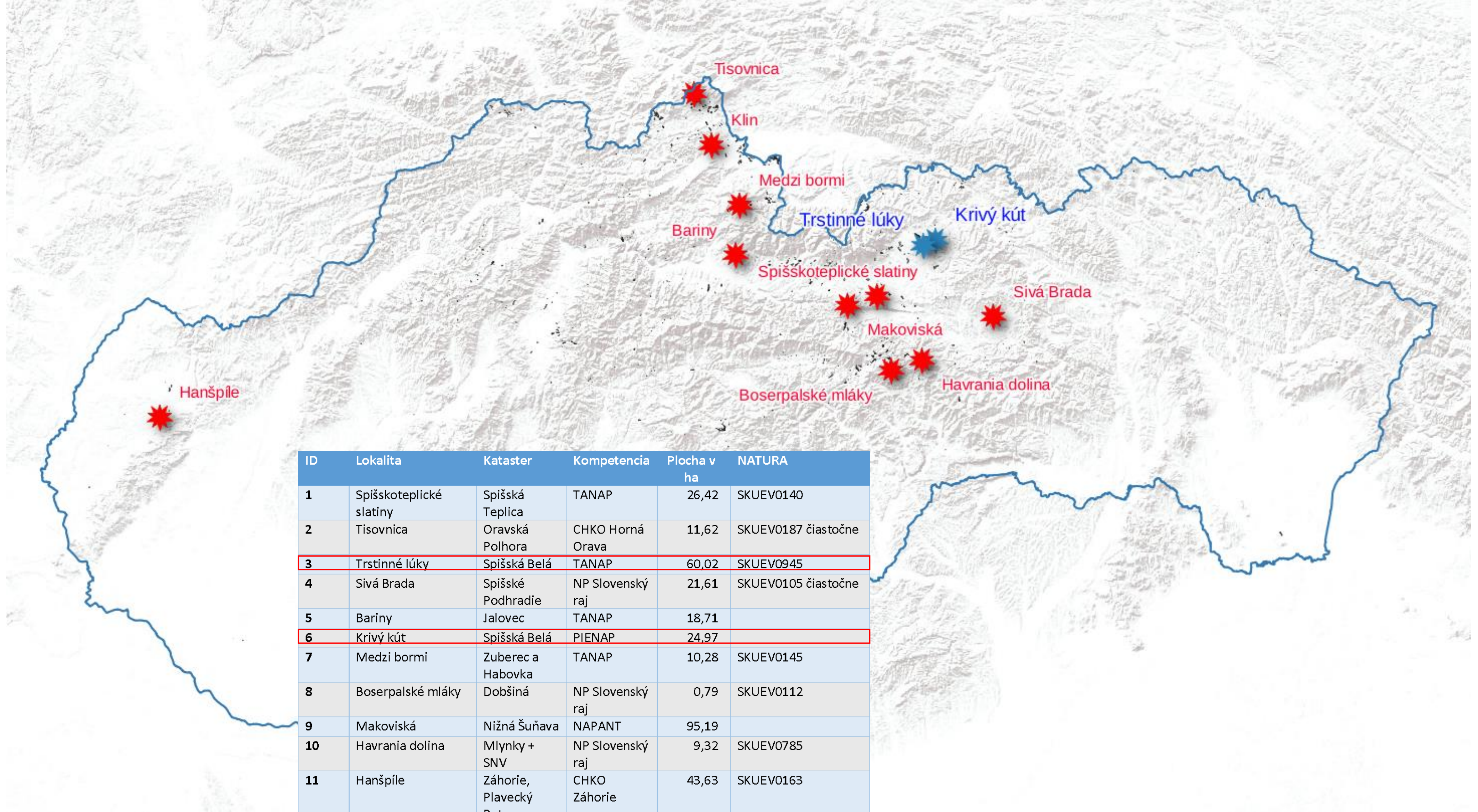
Prečo obnovujeme slatiny a rašeliniská v meste Spišská Belá

Sú to najohrozenejšie prírodné územia, vyskytujú sa len zhruba na 2,8 % povrchu Zeme

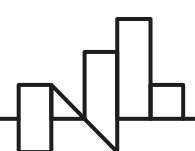

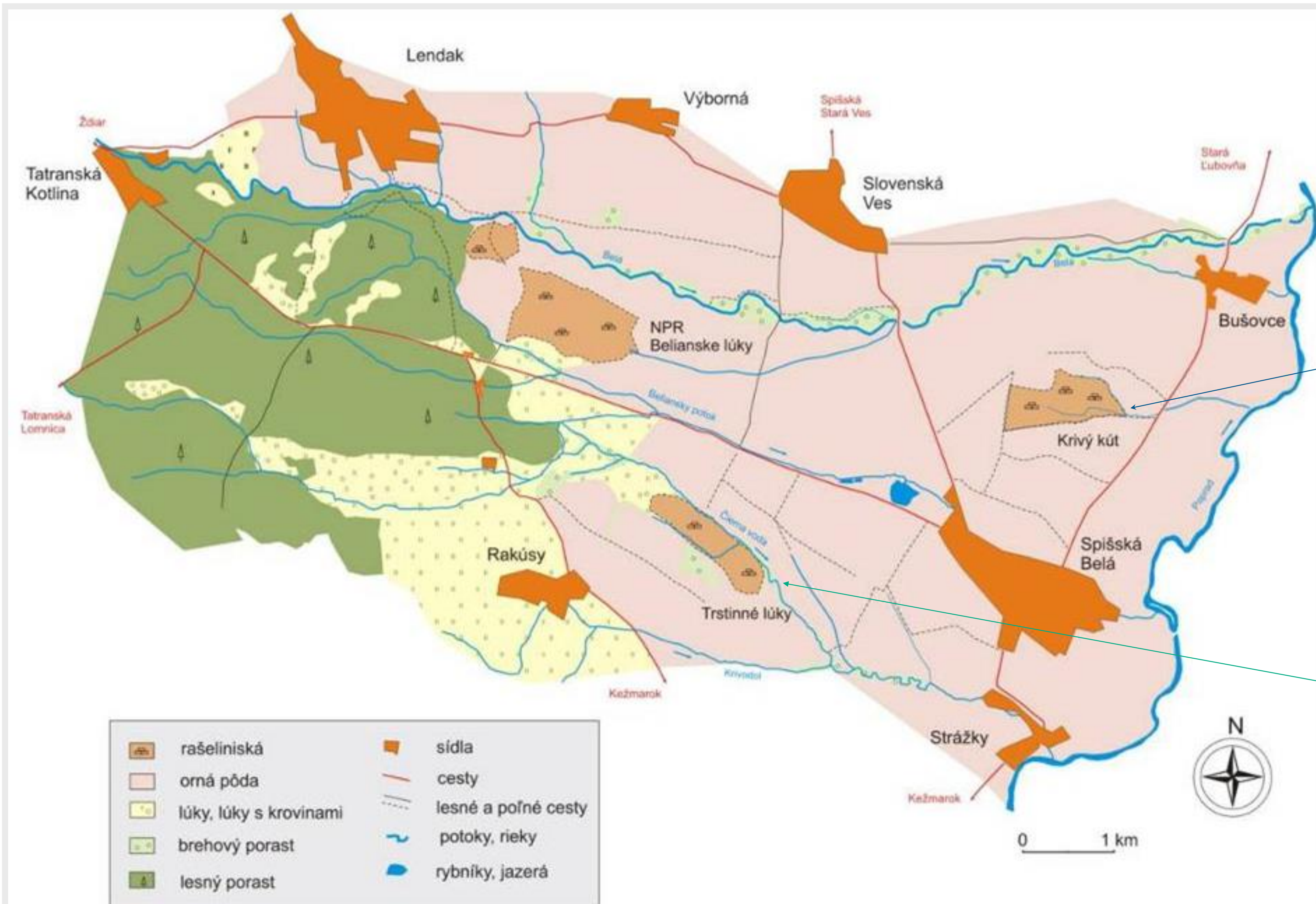
- Cieľom projektu je
- znížiť emisie oxidu uhličitého obnovou degradovaných rašelinísk a regeneráciou ich funkcie ako zachytávačov uhlíka
- zastaviť degradáciu rašelinísk, realizáciou dobre cielených hydrologických obnovných opatrení a aplikáciou klimaticky zodpovedného manažmentu rašelinísk
- demonštrácia osvedčených postupov manažmentu rašelinísk príslušným zainteresovaným stranám na miestnej a národnej úrovni
- zvýšiť informovanosť o opatreniach na zmiernenie zmeny klímy a adaptačných opatreniach súvisiacich s rašeliniskami
- zapojenie príslušných miestnych zainteresovaných strán a miestnych komunít do obnovy a ochrany rašelinísk a tým zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť

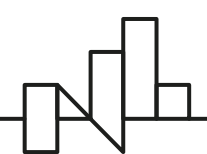
ID	Lokalita	Kataster	Kompetencia	Plocha v ha	NATURA
1	Spišskoteplické slatiny	Spišská Teplica	TANAP	26,42	SKUEV0140
2	Tisovnica	Oravská Polhora	CHKO Horná Orava	11,62	SKUEV0187 čiastočne
3	Trstinné lúky	Spišská Belá	TANAP	60,02	SKUEV0945
4	Sivá Brada	Spišské Podhradie	NP Slovenský raj	21,61	SKUEV0105 čiastočne
5	Bariny	Jalovec	TANAP	18,71	
6	Krivý kút	Spišská Belá	PIENAP	24,97	
7	Medzi bormi	Zuberec a Habovka	TANAP	10,28	SKUEV0145
8	Boserpalské mláky	Dobšiná	NP Slovenský raj	0,79	SKUEV0112
9	Makoviská	Nižná Šuňava	NAPANT	95,19	
10	Havrania dolina	Mlynky + SNV	NP Slovenský raj	9,32	SKUEV0785
11	Hanšpíle	Záhorie, Plavecký Peter	CHKO Záhorie	43,63	SKUEV0163
12	Klinské rašelinisko	Klin, Slanica	CHKO Horná Orava	15,3	SKUEV0191

Krivý kút

Trstinné lúky

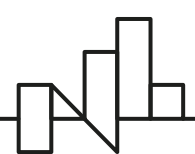
Rašelínové závody

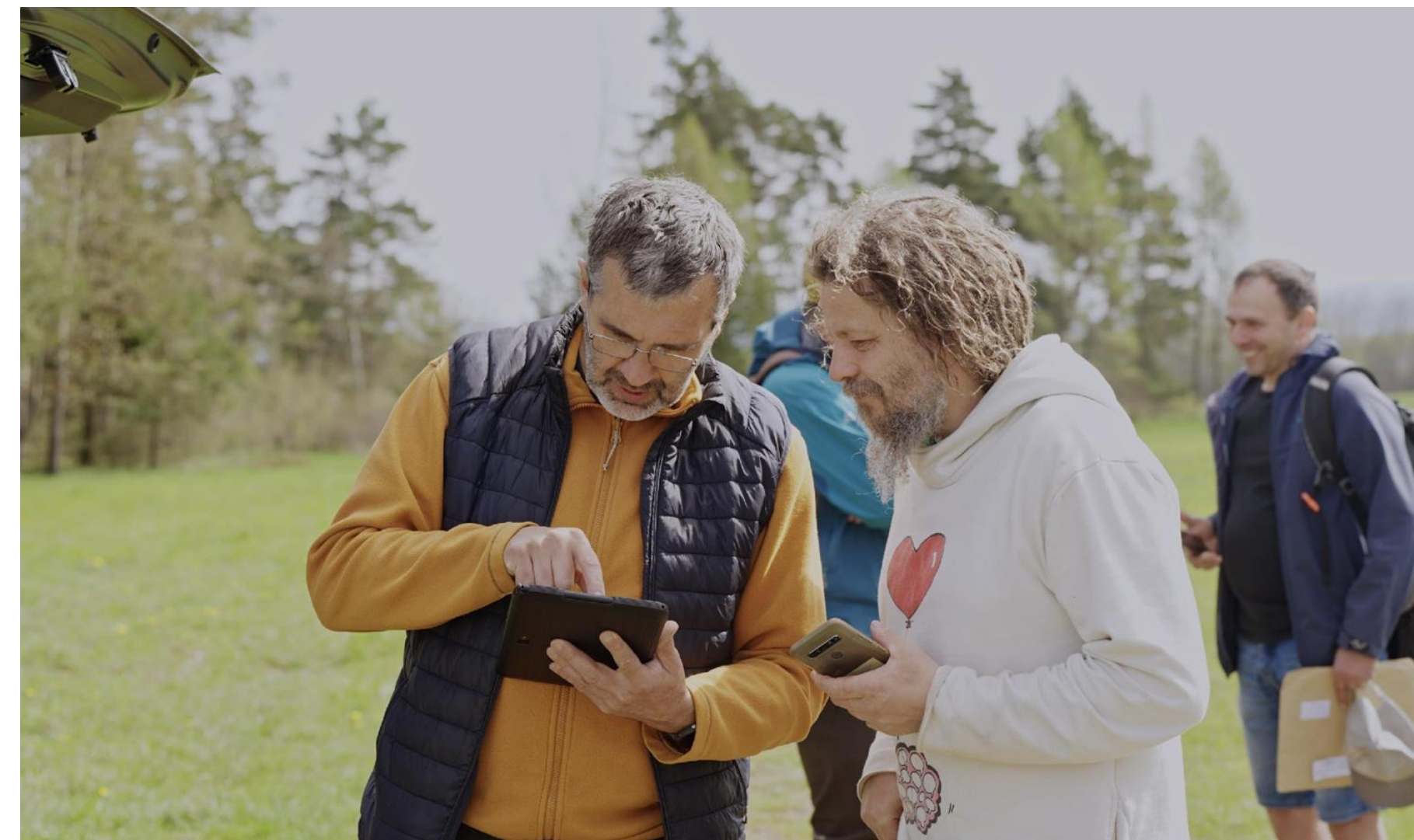
3 bronzové meče a obety - 1964

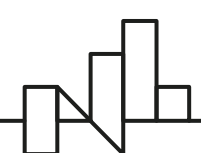
**Odber vzoriek pôdy
na Trstinných
lúkach**

Trstinné lúky
Odber
referenčných
vzoriek rašeliny
a
vody z jazierka

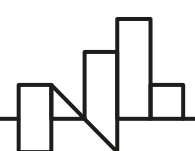
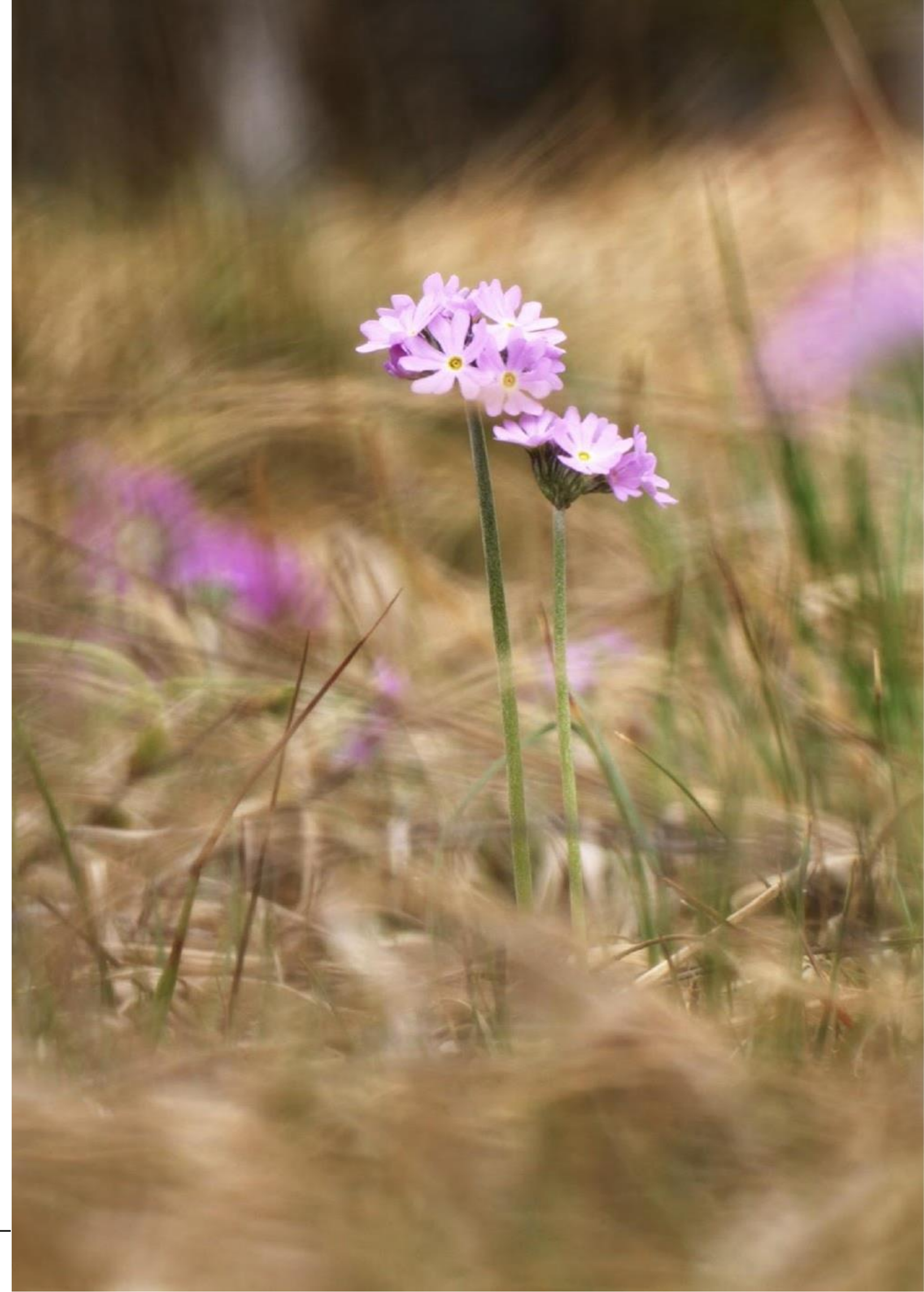

Odber dát z
hydrologickej sondy
na Trstinných lúkach

Obnova prirodzených procesov

- Projekt obnovy rašelinísk v katastri mesta Spišská Belá sa zamerá na **zlepšenie vodného režimu**, čím sa opätovne vytvárajú podmienky vhodné na tvorbu rašeliny a tým sa dosahuje významný pozitívny efekt na zmierňovanie dopadov klimatických zmien prostredníctvom ukladania oxidu uhličitého v rašeline.
- Revitalizáciou je taktiež **stabilizácia vodného režimu** tak, aby podzemná voda siahala až k povrchu terénu a výkyvy vodných hladín počas roka boli minimálne. Dochádza k **zvýšeniu retenčnej schopnosti** krajiny, čomu sa predchádza nepriaznivým dôsledkom povodní.
- Projekt prispieva aj k **predchádzaniu degradácií oblasti**.
- Súčasťou obnovy je aj **zvyšovanie biodiverzity** územia.

Na Trstiných lúkach a Krivom kúte sme vybudovali hrádzky v odvodňovacích kanáloch. Skúsenosti s predchádzajúceho projektu, ako aj diskusia s nóorskymi expertami a skúsenosti zo štúdiijnej cesty na Šumavu nám poslúžili pri návrhu plánu obnovy v rámci tohto projektu

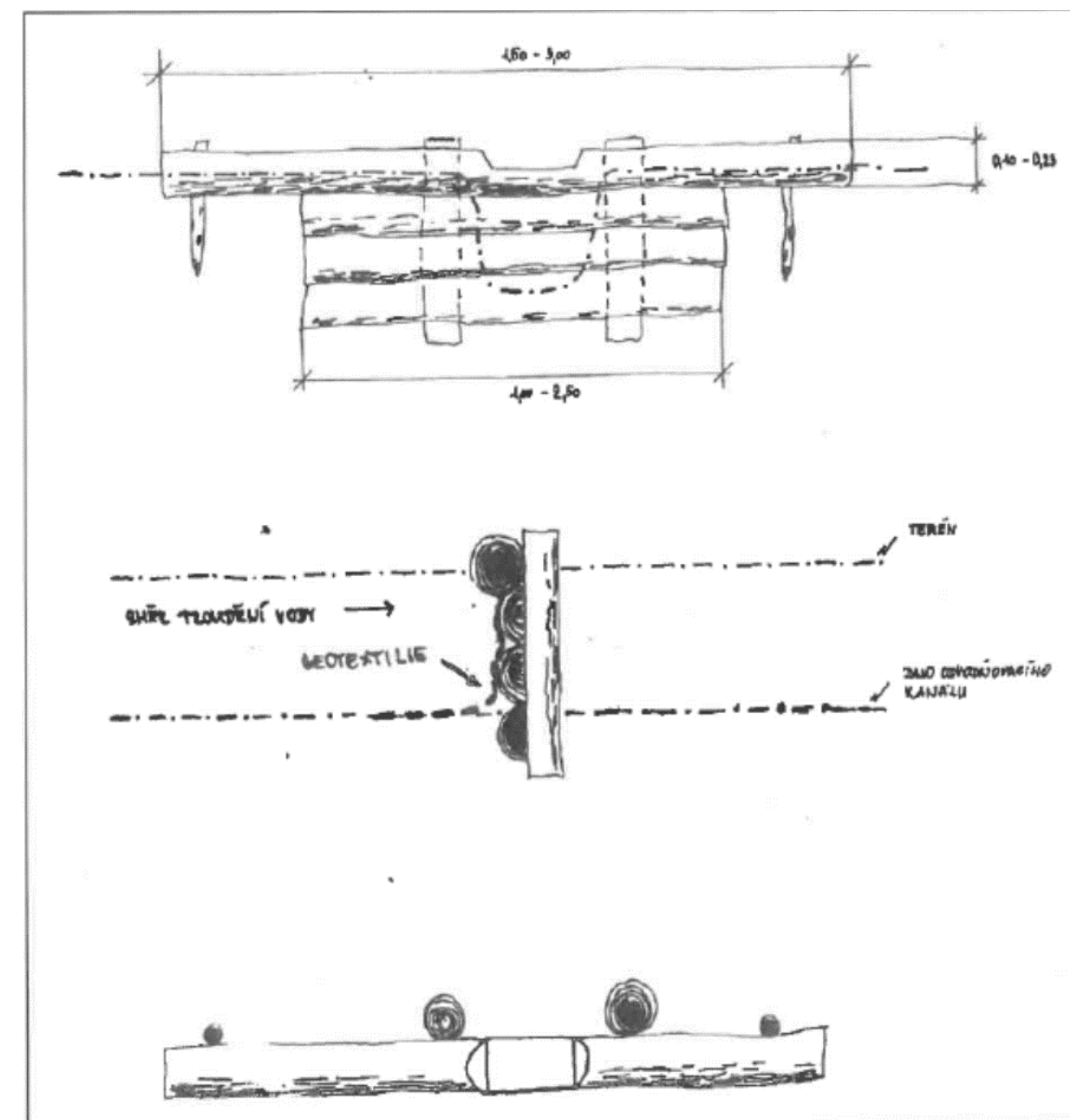
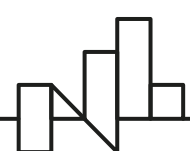

Schéma prehrádzky z plánu obnovy – ako sa vybudovali na Trstiných lúkach

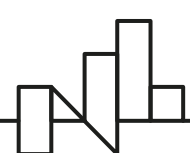
Staré hrádky

Nové hrádky

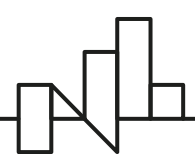

- Prehrádzky vybudované na **Trstinných lúkach** v roku 2011 boli doplnené o prehrádzky, ktoré zatopia väčšie územie pri slatinných biotopoch.

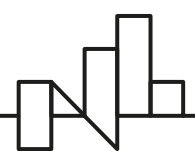
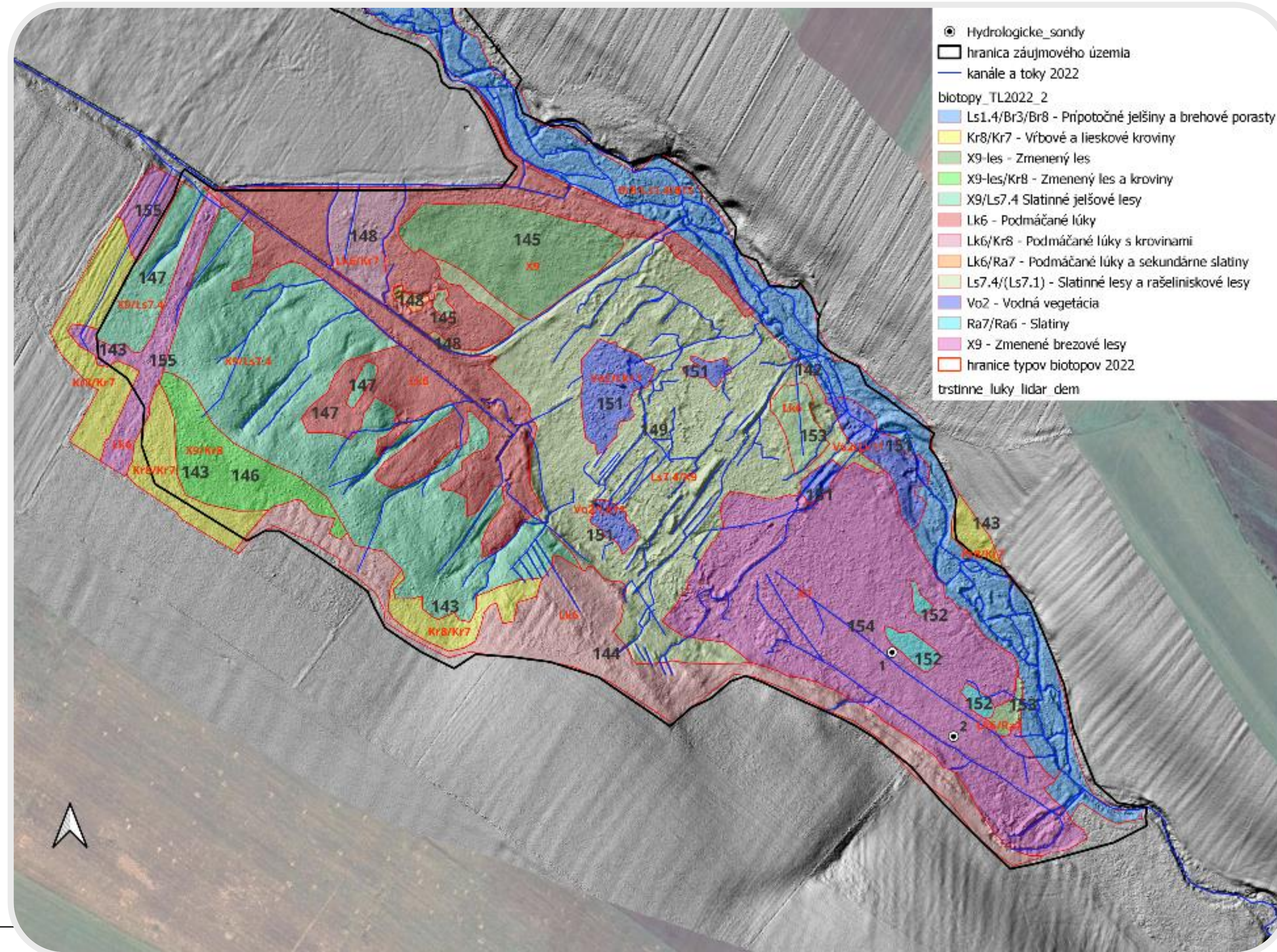
Obnovné revitalizačné opatrenia

- Na Krivom kúte sme odstránili aj náletové dreviny a trstinu, ktoré obmedzovali rast a rozvoj pôvodných druhov rašelinísk. Na časti plochy sa skúšobne odstránila aj vrchná vrstva rašeliny, aby tam mohli rásť citlivé rašeliniskové druhy.

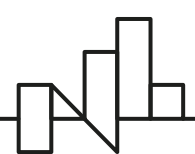
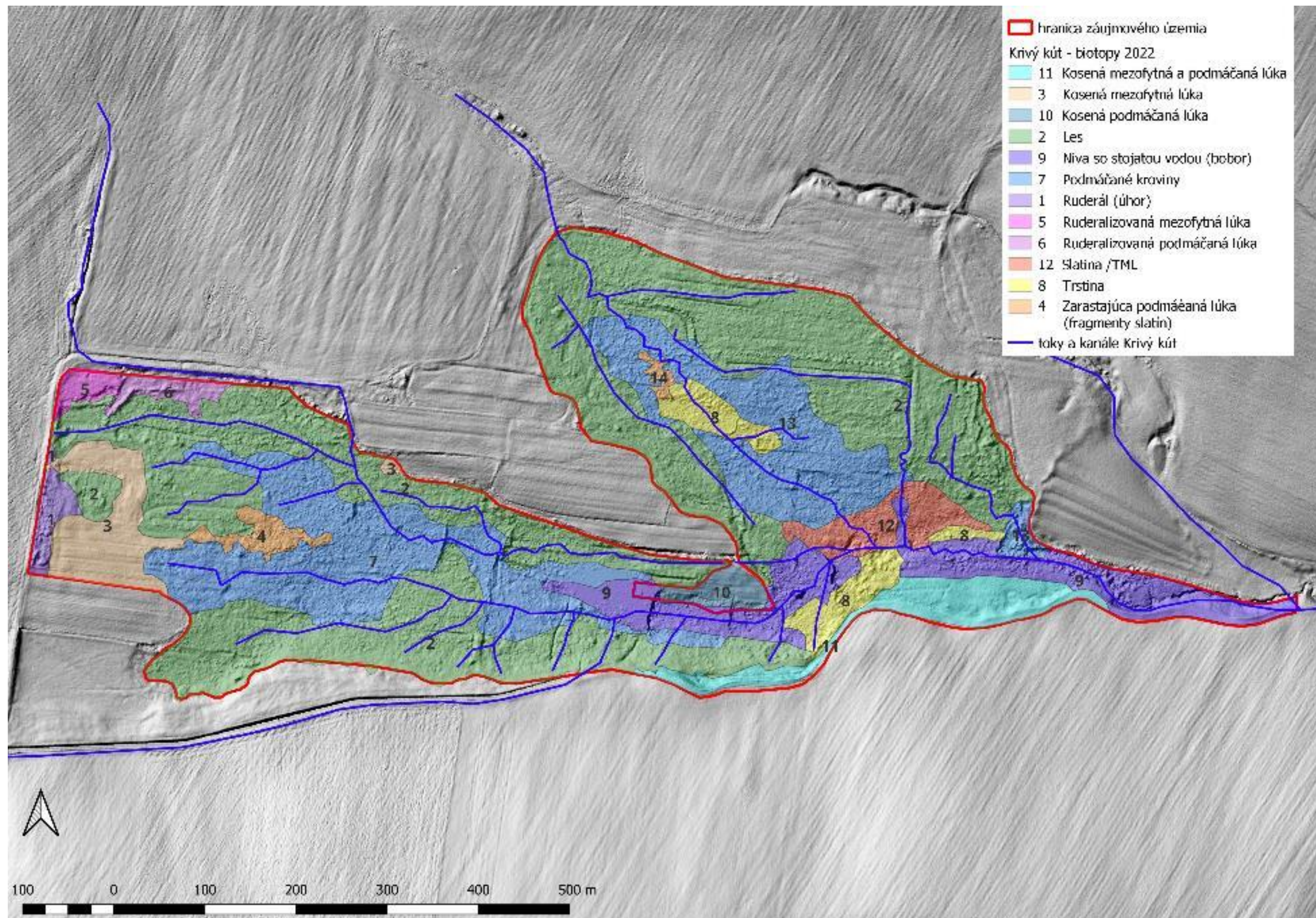

Trstinné lúky

- Výsledok vegetačného mapovania biotopov a siete kanálov podľa podkladov Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie (2022) na podklade laserového modelu terénu
- V území bol v rokoch 2011 až 2012 realizovaný iniciálny projekt obnovy slatiny - opatrenia z tohto projektu v súčinnosti s činnosťou bobra vodného čiastočne revitalizovali a zavodnili územie

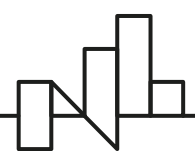

Krivý kút

Krivý kút - opatrenia

typ	opatrenie	parametre	oznaceni e v mape
manažment	Odkryv vrchného horizontu	Plocha: 0,03 ha	odkryv
	Výrub náletových drevín a kosenie trstiny 2022	Plocha: 0,25 ha	
	Výrub náletových drevín a kosenie trstiny 2023	Plocha: 0,60 ha	
hydrológia	Oprava poškodených a vytvorenie nových prehrádzok na kanáloch č.1 a 2	4 prehrádzky	kanál 1, 2
	Zasypanie odvodňovacieho kanála materiálom z valu	Dĺžka - 100m, šírka - 3m	kanál 1
	Zasypanie odvodňovacieho kanála materiálom z valu	Dĺžka - 100m, šírka - 4m	kanál 2

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

Obnova rašelinísk
KRIVÝ KÚT a TRSTINNÉ LÚKY
v pôsobnosti mesta Spišská Belá

Pýtajte sa,
ak viem odpoviem. 😊

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

Ďakujem za pozornosť!

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

